

فهرست مطالب

سخن ناشر ۱۵

پیشگفتار مؤلف ۱۷

۱. نام‌های ماه مبارک رمضان ۱۹

منابع دریافت معارف اصیل اسلام ۱۹

نام‌های ماه مبارک رمضان در دعایی از صحیفه سجادیه ۲۱

۱. ماه رمضان ۲۲

۲. ماه روزه ۲۳

۳. ماه اسلام ۲۴

۴. ماه طهور ۲۶

۵. ماه قیام ۲۶

احتمال اول: قیام علیه خویشتن ۲۷

علامه حلی رحمته الله علیه و جنگ با شیطان ۲۷

احتمال دوم: قیام علیه دشمنان خدا ۲۹

حسنات و سیئات

- ۳۰..... افطاری با برکت
- ۳۱..... احتمال سوم: قیام شب
- ۳۲..... ۶. ماه تمحیص
- ۳۲..... پاک‌سازی و توبهٔ بَشْر حافی
- ۳۳..... چند سخن از بَشْر حافی
- ۳۷..... ۲. قبولی حسنات در ماه مبارک رمضان
- ۳۸..... ارزش قبولی حسنات
- ۳۹..... شرایط قبولی حسنات
- ۴۱..... حسنات نهانی
- ۴۲..... ارزش حسنه خاکساری
- ۴۴..... ارزش تضرع در برابر خداوند
- ۴۶..... پاداش حسنه برای نیت انجام حسنه
- ۴۹..... ۳. رمضان، ماه انجام حسنات
- ۴۹..... رمضان؛ فرصتی برای سیر و سلوک
- ۵۱..... پاک ماندن از سیئات در تمام عمر
- ۵۳..... طهارت روح؛ زمینه‌ساز عنایت پروردگار و تبدیل سیئات به حسنات
- ۵۴..... نقش ایمان به هدف در استمرار حسنات
- ۵۶..... رمضان؛ بهترین فرصت برای طهارت روح و کسب حسنات
- ۵۸..... کار نیک امام رضا علیه السلام برای مرد خراسانی
- ۵۹..... برکت یک حسنه
- ۶۱..... ۴. اهمیت زمان و مکان در انجام حسنات
- ۶۱..... اهمیت نعمت زمان

۶۲ زمان؛ ظرف انجام حسنات
۶۵ غنیمت شمردن عمر
۶۵ اهمیت نعمت مکان
۶۶ زمان‌ها و مکان‌های مقدس
۶۷ رمضان؛ زمان بندگی
۶۹ رمضان؛ ماه مهمان نوازی خداوند
۷۳ ۵. از جانب خدا بودن حسنات و نیکی‌ها
۷۳ اشتیاق درونی نسبت به انجام حسنات
۷۷ انجام حسنات، توفیقی از جانب خدا
۷۸ نقش انسان در انجام حسنات
۸۱ ۶. محبت مؤمنان به یکدیگر، از بهترین حسنات
۸۱ ارزش معنوی ماه مبارک رمضان
۸۳ رمضان؛ ماه آموزش سیئات
۸۴ رمضان؛ ضیافتی برای همگان
۸۵ جذب دل‌ها به جای دفع دل‌ها
۸۸ همدلی اهل ایمان
۸۹ محبت مؤمنان به یکدیگر؛ از بهترین حسنۀ الهی
۹۰ مهرورزی پیامبر اکرم ﷺ
۹۲ سعۀ صدر در معاشرت با دیگران
۹۳ همدلی مؤمنان در کلام امام کاظم ﷺ
۹۴ آیت الله کاشانی <small>رحمته الله علیه</small> و نبخشیدن غیبت
۹۵ محبت پروردگار نسبت به بندگان

۷. حسنات و نورانی شدن قلب و روح ۹۷
- خیر و شر ۹۷
- اجر داشتن هر حسنه ۹۹
- نقش دین در تامین خواسته‌های دنیوی بشر ۱۰۱
- دانش‌آموزی که برای دنیا درس خواند ۱۰۲
- حکم ریاست دربار برای بهلول ۱۰۴
- اجری مضاعف برای حسنه یثه ۱۰۵
- حسنات مایه نورانیت قلب ۱۰۶
- خوشی حقیقی ۱۰۷
- لذت بخش بودن حسنات ۱۰۹
۸. آثار حسنات و سیئات در عالم برزخ ۱۱۳
- سیئه؛ مایه تاریکی قلب ۱۱۴
- آثار برزخی یک سخن حساب نشده ۱۱۶
- آثار حسنات و سیئات در عالم برزخ ۱۱۹
- امکان ارتباط با عالم برزخ ۱۲۰
- شهیدان؛ آگاه به دنیای ما ۱۲۱
- ترویج سیئات و جلوگیری از حسنات، پیش از انقلاب ۱۲۲
۹. زیبایی حسنات و زشتی سیئات ۱۲۵
- کوچک نشمردن حسنات ۱۲۵
- آگاهی از ارزش حسنات، مانع دلسردی و کسالت ۱۲۶
- قلب؛ سرچشمه حسنات ۱۲۷
- جامعیت در عمل به حسنات ۱۲۹

۱۳۱	کوچک نشمردن سیئات
۱۳۲	عبرت از تاریخ
۱۳۴	سیئه و از دست دادن توفیق عبادت
۱۳۵	قساوت، سخت ترین عقوبت گناهان
۱۳۶	داستان یک توبه کننده
۱۳۹	۱۰. حسنات و سیئات سرنوشت ساز
۱۳۹	حسنات و سیئات کلیدی
۱۴۰	انتخاب همسر مؤمن
۱۴۲	تقدّس پسر از تقوای پدر
۱۴۳	فرزند پاک سرشت
۱۴۵	فطرت پاک نوجوان
۱۴۶	حسنات و خدمات شیخ پاک سرشت به جامعه علمی و دینی
۱۴۷	پاداش بیکران خداوند در برابر حسنات اندک بندگان
۱۴۹	۱۱. خداوند، سرچشمه همه حسنات
۱۴۹	خداوند منشأ حسنات، شیطان منشأ سیئات
۱۵۱	حسنه محض بودن تمام هستی
۱۵۲	حسنات از خدا، سیئات از ما
۱۵۳	سبک شمردن حسنات و سیئات
۱۵۵	مؤمن واقعی
۱۵۵	زندگی ساده ولی محبت آمیز مؤمنان
۱۵۶	اثر حسنه حضرت داود علیه السلام
۱۵۹	۱۲. آثار دنیوی و اخروی حسنات

- آثار اجتماعی حسنات ۱۵۹
- صبر و تحمل؛ لازمه اجرای حسنات در جامعه ۱۶۱
- تمکین در برابر دستورات دین و مقدرات الهی ۱۶۳
- شکر حضرت زهرا علیها السلام در بستر بیماری ۱۶۶
- شیوه‌ای عجیب برای انجام تکلیف الهی ۱۶۷
- حسنه سید شفتی و آثار آن ۱۶۷
- پسر آدهم و گبری که کار خیر می‌کرد ۱۷۰
- ثمره درخت تسیحات ۱۷۱
۱۳. حسنه جوانمردی در بیان امام حسن مجتبی علیه السلام ۱۷۵
- اهمیت و ارزش جوانمردی ۱۷۵
- سخن ائمه علیهم السلام همان سخن خدا ۱۷۶
- معنای جوانمردی ۱۷۸
- عنصر مردانگی در بیان امام حسن علیه السلام ۱۸۰
- حرص ورزی نسبت به دین؛ شاخص اول مردانگی ۱۸۰
- غیرت دینی حجر بن عدی ۱۸۱
- غیرت دینی رشید هجری ۱۸۲
- اصلاح مال؛ شاخص دوم مردانگی ۱۸۲
- ادای حقوق؛ سومین شاخص مردانگی ۱۸۳
- حق خداوند متعال بر بنده ۱۸۴
- حق پیامبر صلی الله علیه و آله بر مردم ۱۸۷
- حق مرجعیت ۱۸۹
- حق پدر و مادر ۱۸۹

۱۹۲	حق همسر
۱۹۵	۱۴. بدگمانی؛ ریشه بسیاری از سیئات
۱۹۵	ریشه‌های بدبینی
۱۹۸	آسیب‌ها و عوارض بدگمانی
۱۹۹	درمان سوءظن و بدبینی
۲۰۱	رضایت مخلوق لازمه رضایت خالق
۲۰۳	درس پینه‌دوز به شیخ عبدالکریم
۲۰۷	حقوق حیوانات در اسلام
۲۰۹	حق محیط زیست
۲۱۳	۱۵. حسنات؛ چراغ مؤمن در ظلمات دنیا و آخرت
۲۱۳	حسنات عامل رشد، سیئات مانع رشد
۲۱۴	نور حسنات راهنمای انسان در ظلمات دنیا
۲۱۷	نور الهی؛ روشن‌کننده حقایق
۲۱۸	تاریک‌دلان محروم از حیات
۲۲۰	حرکت به سوی نور و حسنات
۲۲۲	دل بریدن از غیر خدا
۲۲۴	نورانیت اهل حسنات در قیامت
۲۲۷	۱۶. حسنات؛ توشه آخرت
۲۲۷	خداوند؛ بهترین واعظ
۲۲۸	موعظه از سر خیرخواهی و دلسوزی
۲۳۰	عاقبت به خیری میرزامحمود در اثر حسنات
۲۳۱	به خودتان رحم کنید!

حسنات و سیئات

- ۲۳۲..... ضعف بدن و شدت عذاب
- ۲۳۴..... اراده و قدرت نامحدود خداوند
- ۲۳۶..... اسباب استجاب دعا
- ۲۳۹..... خداوند؛ خالق اسباب
- ۲۴۰..... اجر بیماری
- ۲۴۱..... حسنات؛ توشه آخرت
- ۲۴۲..... داستان مدرسه علمیه عباس قلی خان
- ۲۴۳..... سنگینی بار سیئات
- ۲۴۴..... تقوای رسانه‌ای
- ۲۴۷..... ۱۷. پایه‌های دین در کلام امیرمؤمنان علیه السلام
- ۲۴۷..... کمیل؛ رهرو راستین امیرمؤمنان علیه السلام
- ۲۴۸..... علی الگوی همگان
- ۲۴۹..... پایه‌های دین
- ۲۴۹..... پایه اول دین؛ عقل و خردمندی
- ۲۵۱..... عالم یهودی و اعتراف به درستی راه علی علیه السلام
- ۲۵۲..... دانشمند مسیحی و اعتراف به حقانیت علی علیه السلام
- ۲۵۳..... عقل؛ بنیاد شکیبایی
- ۲۵۴..... پایه دوم دین؛ آبروداری و راستگویی
- ۲۵۵..... پایه سوم دین؛ حق تلاوت قرآن
- ۲۵۵..... پایه چهارم دین؛ حب و بغض برای خدا
- ۲۵۶..... پایه پنجم دین؛ رعایت حق آل محمد علیهم السلام
- ۲۵۸..... عشق زبانی؛ بهانه‌ای برای عدم التزام به احکام شریعت

۲۶۰..... رعایت حقوق دیگران و حُسن همجواری

۲۶۱..... حقیقت توبه

۲۶۳..... ۱۸. اهل حسنات و اهل سیئات

۲۶۳..... عمل زدگی

۲۶۴..... سبک نشمردن سیئات

۲۶۶..... اهل حسنات و اهل سیئات

۲۶۹..... امام علی علیه السلام دعوت کننده به حسنات

۲۷۰..... خدا و علی علیه السلام دو شاهد رسالت

۲۷۲..... علی؛ دارنده علم کتاب

۲۷۴..... علی علیه السلام زبان پروردگار

۲۷۷..... ۱۹. حیاتی سرشار از حسنات

۲۷۷..... میوه بهشت در دانه حسنات

۲۷۸..... بهشت؛ نهفته در سرشت همه انسان‌ها

۲۷۹..... حسرت؛ سخت‌ترین عذاب قیامت

۲۸۰..... حیاتی سرشار از حسنات

۲۸۱..... قلب؛ ذاکر نخستین

۲۸۱..... ظهور حقیقت ذکر بر اعمال ذاکر

۲۸۴..... غیب و شهود

فهرست‌ها

۲۸۹..... فهرست آیات

۲۹۸..... فهرست روایات

حسنات و سيئات

۳۰۳	فهرست انبياء، معصومين و اشخاص
۳۱۰	فهرست ادیان، مذاهب، قبایل و فرق
۳۱۲	فهرست اماکن
۳۱۵	فهرست کتابها
۳۲۰	فهرست اشعار
۳۲۴	فهرست منابع

سخن ناشر

در جهان پرتلاطم امروز، آیات پرشور الهی و کلام روح‌بخش معصومین علیهم‌السلام و زمزم لایزال معارف شیعه، مرهم جان‌های خسته و سیراب‌کننده تشنگان هدایت و رهایی‌بخش جویندگان از ظلمت‌های نفس است. عالمان دینی و عارفان حقیقی، غواصان این اقیانوس بیکران معرفت‌اند که گوهرهای ناب علوم قرآن و اهل‌بیت علیهم‌السلام را به دست آورده و به مشتاقان حقیقت عرضه می‌نمایند.

در این میان، کرسی منبر و خطابه، رسانه دیرپا و سازنده‌ای است که از دیرباز زمینه ارتباط و انتقال معارف دینی و مکارم اخلاقی را میان عالمان و متعلمان فراهم کرده است و عالمان آگاه و هادیان دلسوز، که عمر خویش را صرف تتبع و تحقیق در آثار علمی شیعه نموده‌اند، عبادالله را به مصداق کریمه ﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ با کلام نغز و لطیف خود به راه سعادت دعوت کرده‌اند.

مجموعه حاضر، که با عنوان «سیری در معارف اسلامی» در مجلدات مختلف و موضوعات متنوع در اختیار خوانندگان محترم قرار می‌گیرد، مجموعه مباحث عالمانه و ارزشمند حضرت آیت‌الله حاج شیخ حسین انصاریان - مدظله‌العالی - است که یکی از عالمان برجسته و میراث‌داران گوهر سخن در زمان خویش می‌باشد و استواری کلام و لطافت بیان نافذشان بر اهل نظر پوشیده نیست.

این گنجینه ارزشمند، حاصل نیم قرن مجاهدت‌های علمی و تبلیغی حضرت استاد

جهت نشر و ترویج فرهنگ غنی شیعه بر کرسی بحث و نظر می‌باشد که به منظور پربارتر ساختن محتوای تبلیغ دینی در جامعه و استفاده بیشتر طلاب محترم علوم دینی به زیور طبع آراسته می‌شود.

در این مجموعه گرانقدر، تلاش شده است با تکیه بر ویرایشی روشمند و دقیق، ساختار هنرمندانه مباحث و سبک استاد در ارائه سخن از بین نرود، تا ضمن نشر فرهنگ انسان‌ساز آل‌الله علیهم‌السلام شیوه منحصر به فرد معظم‌له در تبیین معارف دینی نیز حفظ شده و به مشتاقان ارائه گردد.

مجلدی که اکنون تقدیم خوانندگان گرامی می‌شود هشتمین اثر از این مجموعه سترگ و دربردارنده نوزده گفتار در موضوع «حسنات و سیئات» است که مربوط به سخنرانی‌های حضرت استاد در ماه مبارک رمضان سال ۱۳۶۶ در مسجد حضرت امیر علیه‌السلام تهران است.

این مکتوب علاوه بر دربرداشتن متن سخنرانی - که لاجرم سبک و سیاق متن را نیز گفتاری می‌سازد - از فواید زیر خالی نیست:

- عنوان‌بندی مناسب و تفکیک مطالب و موضوعات.

- استخراج مصادر آیات و روایات و ارائه مطالب متنوع دیگر در پاورقی.

- ذکر نام مستقل برای هر بحث (در انتخاب نام هر مجلد و نیز هر گفتار، غلبه موضوع مدنظر بوده است، نه انطباق کامل موضوع و محتوا).

- مجموعه متنوع فهرست‌ها و ...

در پایان از همه عزیزانی که در به ثمر رسیدن این اثر زحمات فراوانی را متقبل شده‌اند، به ویژه جناب حجت‌الاسلام والمسلمین سید علی بطحائی معاون پژوهش و جناب آقای رسول رضانی که پژوهش و ویرایش این اثر را بر عهده داشتند، کمال تشکر را داریم و امیدواریم این اثر مورد رضایت حضرت حق و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام و مقبول نظر مبلغان دینی قرار گیرد.

پیشگفتار مؤلف

«الْحَمْدُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ آلِ اللَّهِ»

پایه‌گذار منبر و جلسات سخنرانی برای رشد و هدایت جامعه، وجود مبارک پیامبر اسلام ﷺ بود. ارزش تبلیغ دین از طریق منبر و جلسات تا جایی بود که رسول اکرم ﷺ تا روز پایان عمرشان با کمال اخلاص، به بیان معارف دین پرداختند و در این راه زحمات سنگینی را متحمل شدند. پس از پیامبر، وجود مقدس امیرمؤمنان ﷺ ادای این تکلیف الهی را به عهده گرفتند که بخشی از سخنرانی‌های آن حضرت در کتاب بی‌نظیر نهج‌البلاغه موجود است.

امامان معصومین، به‌ویژه حضرت امام باقر ﷺ و حضرت امام صادق ﷺ نیز تا جایی که فرصت در اختیارشان قرار گرفت و مزاحمتی از جانب حکمرانان بنی‌امیه و بنی‌عباس برایشان پیش نیامد، این مهم را به‌صورت بیان معارف الهی و رشته‌های مختلف علوم به صورتی که حجت تا قیامت بر همگان تمام باشد به عهده گرفتند و دیگران را - که مورد اعتمادشان در علم و عمل بودند - به این مسئله تشویق کردند.

عالمان مخلص و باعمل شیعه برای حفظ دین خدا و تبلیغ معارف الهیه براساس قرآن و فرهنگ اهل‌بیت ﷺ قرن به قرن تا به امروز که سال ۱۳۹۳ هجری شمسی است، این

جایگاه عظیم را حفظ کردند. شخصیت‌هایی چون شیخ مفید، شیخ صدوق، شیخ طوسی، علامه محمدباقر مجلسی، شیخ جعفر شوشتری و در قرن معاصر بزرگانی چون آیت‌الله العظمی بروجردی، آیت‌الله سیدعلی نجف‌آبادی، آیت‌الله حاج میرزا علی شیرازی، آیت‌الله حاج میرزا علی هسته‌ای، آیت‌الله حاج میرزا علی فلسفی تنکابنی و ... با داشتن مقام مرجعیت و مقام علمی بسیار بالا، باز هم در ماه مبارک رمضان و ماه‌های محرم و صفر به منبر می‌رفتند و از این طریق، دین خود را به قرآن و اهل‌بیت علیهم‌السلام ادا می‌کردند.

اینجانب که سالیانی از عمرم را در آشیانه اهل‌بیت علیهم‌السلام شهر مقدس قم، نزد بزرگانی از مراجع و اساتید مشغول تحصیل بوده‌ام، براساس وظیفه‌ای که احساس می‌کردم، رو به‌جانب تبلیغ و تألیف آوردم و در این راه، فقط توفیق حق رفیق راهم بود. در زمینه تبلیغ در ضمن هزاران ساعت سخنرانی به بیش از هشتصد موضوع مختلف برپایه قرآن و روایات اهل‌بیت علیهم‌السلام و تاریخ صحیح و نکاتی از حیات پاکان و اولیای الهی پرداخته‌ام و امیدوارم تا لحظات پایان عمر، همچنان توفیق ادای این وظیفه را از جانب حق داشته باشم.

مؤسسه فرهنگی دارالعرفان، که در شهر قم در جهت نشر معارف قرآنی و فرهنگ اهل‌بیت علیهم‌السلام فعالیت‌های مهمی را در سطح جهانی انجام می‌دهد، بنا گذاشت متن این سخنرانی‌ها را به‌صورت مکتوب درآورد تا در اختیار طلاب حوزه‌ها و دانشجویان و مردم علاقه‌مند قرار گیرد و این مجموعه - که احتمالاً حدود دویست جلد خواهد شد - در آینده منبعی برای مبلغان شیعه قرار گیرد. این‌جانب پس از سپاس از حضرت حق لازم می‌دانم به خاطر تحقق این مهم از دو فرزندم و جناب حجت‌الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمد جواد صابریان و کلیه عزیزانی که در به ثمر رسیدن این اثر متحمل زحماتی شده‌اند تشکر کنم و از خوانندگان، به‌خصوص مبلغان گرامی، درخواست دعا نمایم.

فقیر: حسین انصاریان

